

Dr. Csörgő Sándor akadémikus lett

A matematika, mint szolgálóleány

A Szegedi Tudományegyetem régi hagyományokkal rendelkező Bolyai Intézetében dolgozó Csörgő Sándor professzor a matematika olyan ágával foglalkozik, amelyet kutatóként előtte senki nem művelt ebben az intézményben. Az analízis alkalmazásai tanszék egyetemi tanárát a hét elején az MTA levelező tagjává választották.

– Azt mondta, hogy a karosszék, amelyben ül, a matematikai intézet egyik alapítójáé, Riesz Frigyesé volt. Milyen érzelmek fűzik a nagy elődök személyes tárgyaihoz?

– Hallgató koromban nekem sokat jelentett – talán egészséges sznobizmusból – az, ha Riesz Frigyes vagy Szőkefalvi-Nagy Béla kedvenc karosszékébe ülhettem. Ha most bejön hozzám egy diák, talán még neki is jelent valamit, ha felajánlom, hogy választhat, kinek a székébe ül.

– Ha önt állítaná valaki ilyen választás elé, könnyen tudna dönteni?

– Azt hiszem, engedélyt kérnék arra, hogy félidőben cserélhessek.

– Minek köszönhető, hogy a Bolyai Intézetben mindig dolgoztak nemzetközi hírű matematikusok?

– Pontosan nem tudom, de úgy tűnik, mindig volt olyan generáció, amely továbbadta az alapító atyák, Riesz Frigyes és Haár Alfréd, valamint utódaik tudományos örökségét. A tradíció ugyanakkor időről időre megújult, én is olyan területtel foglalkozom, amelyet előttem kutatóként senki nem művelt ebben az intézetben.

– Mi ez a terület?

– A véletlen matematikája, vagyis a valószínűség-számítás és a matematikai statisztika, illetve ezek határe-

loszlás elmélete. Ezt manapság egyszóval sztochasztikának szokás nevezni.

– Milyen helyet foglal el ez a terület a matematikán belül, s mennyire számít régi tudománynak?

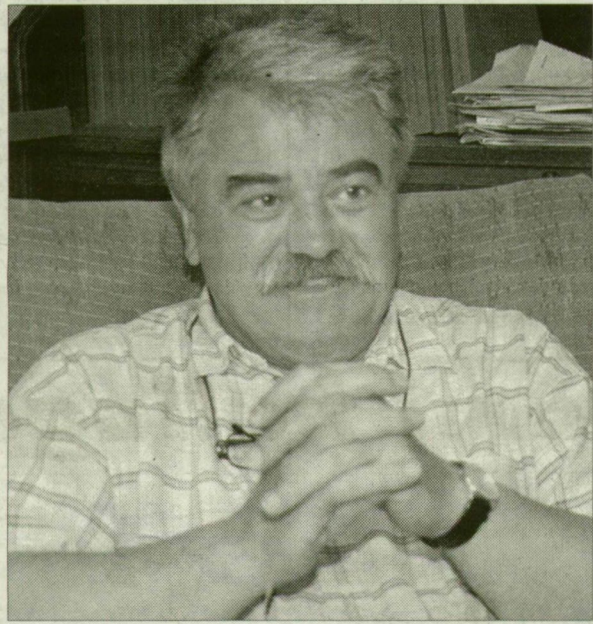
– Egészen pontos születési dátumhoz köthető: 1654-hez, amikor Pascal és Fermat levelezni kezdtek az igazságos osztzkodás problémájáról. Vannak persze nehezen dokumentálható, ezer évre visszanyúló előzményei is. A sztochasztika érdekes része a matematikának, mert az analízistől kezdve az algebra keresztlátás egy kombinatorikáig sokféle elemet használ egy meghatározott cél érdekében, mégpedig a véletlen tömegjelenségek körében mutatkozó matematikai törvényszerűségek leírására. Szinte lehetetlen olyan területet találni az életben, ahol a sztochasztika ne lenne jelen, gondoljunk csak a közvélemény-kutatásokra, a politikusok hetente bejelentett népszerűségi listáira, vagy a gyógyszergyárak mellékha-

tások kiszűrésére végzett vizsgálataira.

– A biológia vagy a kémia tudományában akár a laikusok is értesülhetnek kézzelfogható eredményekről a médián keresztül. A matematika fejlődése mennyire dinamikus?

– Naponta születnek itt is új eredmények, amelyeket a különböző tudományos elismerések jeleznek. Attól persze még, hogy valakit akadémikusnak választanak, nem lesz jobb matematikus. Számítalan példa bizonyítja, hogy a forradalmi újítások nem jöhetnek volna létre a tudomány szolgálóleánya, a matematika nélkül. Újszegeről nem tudnék átjönni a hídon, vagy utazni, telefonálni sem tudnék, ha a klasszikus matematikai analízis eredményei nem kerülnek át a mérnöki gondolkodásba. Minden matematikus azt reméli, illetve azért dolgozik, hogy maradjon utána valami hasznos, szép, akár közvetlenül, akár egy tanítvány eredményei által.

Hegedűs Szabolcs

Dr. Csörgő Sándor: Attól még, hogy valakit akadémikusnak választanak, nem lesz jobb matematikus. (Fotó: Schmidt Andrea)

Bérmunkában termeltetnek kábítószer-alapanyagot Kétszázezerért börtön

Munkatársunktól

Röszkén tavaly ősszel, a szüret tervezett időpontja előtt egy héttel foglalt le a rendőrség 540 kilogramm indiai kenderet. A kábítószer-alapanyagot K. F. rokkantnyugdíjas bérmunkában termesztette. A férfi vallomásaiban konkrét személyeket, neveket nem említett, megbízóját „valakinek” vagy „ismeretlennek” nevezte. K. azt elismerte, hogy megbízójával 200 ezer forint munkadíjban állapodtak meg. A férfinek egyébként már csak egyetlen esélye maradt, hogy megússza a hosszú, akár 5-8 éves börtönbüntetést, ha vádalkut köt és kipakol. Azonban egyelőre nem él ezzel a lehetőséggel.

Információink szerint Röske környékén mások is vállaltak hasonló bérmunkát, de megbízóiknak sikerült learatniuk a termést.

Kábítószerrel visszaélés büntetével vádolja az ügyészség K. F. röszkei férfit, akinek a kertjében 89 fő, 540 kilogramm indiai kender talált fél éve a rendőrség. A Röszkén lefoglalt mennyiség negyvenszerese annak, ami alatt még nem indítanak büntetőeljárást a termesztő ellen.

Lapunk úgy tudja, a férfi nem saját használatra, nem is eladásra, hanem bérmunkában termesztette a kábítószer-alapanyagot. K. F. egyébként azzal védekezik – és emellett következetesen kitart –, nem tudta, hogy indiai kender természet, megbízója azt mondta, amikor megállapodtak, hogy gyógynövénypalántákat adt. A titokzatos megbízó nevét azonban a férfi nem árulja el, pontosabban azt állítja, nem is tudja. A rendőrség sem veti el annak a lehetőségét – bár a nyomozás során az együttműködés hiányában ez nem derülhetett ki –, hogy a férfi egyszerűen áldozat, megélhetési gondjai miatt kényszerült a bérmunkát elvállalni.

A röszkei ügy vádlottja

Rendőrök vizsgálják a röszkei kenderültetvényt. (Fotó: Karnok Csaba)

Háttérben a megbízók

A rendőrség illetékesei szerint a kábítószerrel kereskedők már nemcsak szállítókat és terjesztőket foglalkoztatnak, hanem ország szerte bérmunkában kábítószer-alapanyagú növényeket is termeltetnek. A bérmunkások főleg a társadalom aljára jutott, a napi megélhetési gondokkal küszködők közül kerülnek ki. A módszer ugyanaz, mint amikor néhány ezer forintért hajléktalanokkal, munkanélküliekkel, sőt halálos betegekkel alapítottak cégeket, amelyekkel utána több milliárdos csalásokat követtek el. A megbízók a háttérben meghúzódnak, ismeretlenek maradnak, a „cégtulajdonosok” pedig behajthatatlan az okozott kár.

első, rendőrségen tett vallomását a nyomozás során módosította, de új történetében is azt állítja: bérmunkában gondozta a vadkender, amiről nem is tudta, hogy az kábítószer-alapanyag. K. F. először még azt vallotta, hogy a szegedi autópiacon vásárolt borogó nevű gyógynövénypalántát, amit elültetett és gondozott fóliasátraiban. Ott hallotta, hogy ez jó üzlet. Arról, hogy kinek adta volna el a „gyógynövényt”, azt mondta, a piacon kellett volna megszólítania(?) háromfős csoportokat. Arra a

kérdésre azonban, hogy kiket, nem tudott, vagy nem akart válaszolni, mint ahogy azt a személyt sem nevezte meg, akitől az állítólagos borigopalántákat vásárolta. A helyszínelők a fóliasátor mellett félig elszívott, vadkenderből sodort cigarettacsikkákat találtak. A férfi azt állította, hogy azokat ő sodorta és szívtá el. Az orvosi vizsgálat azonban ezt nem támasztotta alá, ugyanis K. kábítószeresztje negatív volt. Valószínűleg az a férfi szívtá el a cigarettákat, akiről K. F. később már em-

lítést tett. K. újabb vallomásaiban ugyanis már azt állítja, hogy tavaly, év elején felkereste egy számára ismeretlen, fiatal férfi, aki 200 ezer forintot ígért neki, ha „gyógynövényt” természet a fóliájában. A palántákat a megbízó néhány nappal később adta át. Az ismeretlen, akit K. nem nevezett meg, rendszeresen felbukkant, műtrágyát is vitt, és elmagyarázta, hogyan kell gondozni, felkötni a gyógynövény-vadkender.

K. F. a szüret előtt egy héttel bukott meg, akkor csapott le rá a szegedi rendőrség.

Krajkó Zoltán, a gyanúsított védője szerint védenca vallomása életszerű. A cigarettamaradványokról kiderült, mondta Krajkó, hogy nem ő szívtá, a növényeket jól látható helyen termesztette, az illatuk is érezhető volt. Krajkó Zoltán azt érvel, hogy mivel K. nem tudta, milyen palántákat ültetett el, a kábítószer-alapanyag természetése pedig szándékos bűncselekménynek minősül, a férfi nem követhette el a vádiratban olvasható bűncselekményt.

Lépéskényszerben az ópusztaszeri önkormányzat

A bódéváros nem illik a tájba

Eddig voltak perek és tüzek. Az ópusztaszeri emlékparkkal szemben egy földszív az ópusztaszeri önkormányzaté. Hol engedéllyel, hol anélkül, kereskedők állították fel ott pavilonokat, ajándéktárgyakat árultak. Most újabb küzdelem indul a területért.

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkkal szemben a mintegy ezer négyzetméternyi földszív ideális lehetőséget kínál különböző ajándék-, illetve emléktárgyak árusítására. A kereskedelmi tevékenységet azonban kezdetektől nem nézte jó szemmel a tájvédelmi körzet kezelője, a Kiskunsági Nemzeti Park. A tájba nem illőnek minősítette a pavilonokat. A közigazgatási és jogi procedúrák azonban hosszadalmasak. Az elárusítókhoz tovább működtek, míg tavaly nyár végén a tűz martalékká nem váltak. A megélhetésükért küzdő kereskedők máig nem törődtek bele, hogy véglegesen megtiltsák számukra az árusítást. Mint Makra József, Ópuszt-

A bérbeadásra szánt földterületet már rendbe tették. (Fotó: Gyenes Kálmán)

taszer polgármestere elmondta, amikor híruv vették, hogy az önkormányzat latol-gatja a terület bérbeadását, azonnal felkeresték őt.

– Tavaly mi is megtiltottuk az árusítást – hangsúlyozta a polgármester. – Most az élet, pontosabban a pénzhiány kényszerít ben-

nünket arra, hogy keressük a terület hasznosításának lehetőségét. Már kiszedettük a tuskókat, kiegyengítettük a talaj felszínét. Ezeket a munkálatokat kizárólag az önkormányzat tulajdonában lévő földterületen végeztük el. A terület bérbeadását a törvények szabta keretek kö-

zött szeretnénk lebonyolítani, hogy pontosan miként, arról egyelőre nem határozott a képviselő-testület.

A Kiskunsági Nemzeti Park (KNP) igazgatóhelyettese, dr. Iványosi Szabó András azt mondja, ha nem tájvédelmi körzetről lenne szó, akkor sem maradhatná-

nak a mostani kaotikus állapotok.

– Ópusztaszer rendezési tervében ez a hely nem szerepel kereskedelmi tevékenységre alkalmas területként. Így a pavilonok felállításához nem lehet kiadni építési engedélyt. Tájépítészeti szempontból a KNP igazgatósága szakhatóságként mond véleményt, illetve bírság kiszabásával elérheti, hogy betartsák a törvényi előírásokat. A KNP igazgatósága semmiképpen sem járul hozzá, hogy ezen a területen kereskedők árusítsanak. Márciusban tárgyalunk erről a polgármesterrel, akkor abban állapodtunk meg, hogy az árusoknak máshol próbálnak helyet kínálni. Nagy figyelemmel várjuk, milyen álláspontra jut az ópusztaszeri képviselő-testület. Bízunk abban, hogy nem lesz itt újra bódéváros, hanem a tájvédelmi szempontok figyelembevételével hasznosul a terület. Azt is szeretnénk, ha nem viták, esetleg bírósági perek útján kellene érvényt szerezni a törvényi előírásoknak.

N. Rácz Judit

forrás

AUTÓPÁLYA. Ma délután öt órától Lotz Károly szabad demokrata országgyűlési képviselő, volt közlekedési miniszter tart előadást „Miért nincs Szegednek autópályája?” címmel az Eöt-vös liberális napok előadás-sorozatának rendezvényeként Szegeden, a Földváry u. 3. szám alatt.

SZEGEDI FÖLDRAJZOSOK. Először vehetnek részt magyar diákok a nemzetközi földrajzi olimpián. Kaposváron rendezik meg május 14-én és 15-én a Lóczy Lajos országos földrajzi versenyt, melyen a középdiákokból följutott 60 diák vetélkedik egymással. Csongrád megyéből ketten vannak még versenyben: Kiss Márton és Szilvási György (mindketten a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanulói). A döntőben a legmagasabb pontszámot elérők, összesen négyen képviselhetik hazánkat a nemzetközi földrajzi olimpián a kanadai Vancouverben.

KIÁLLÍTÁS. Rákos Péter Vallomás című kiállításának megnyitójára kerül sor

hétfőn, 17.30-kor a Start Galériában (Victor Hugo u. 5.). A tárlatot Kalmár Márton szobrászművész nyitja meg. Közreműködik Széll Bernadett (ének). A művek május 25-ig tekinthetők meg.

ROMÁN ZENEI EST. A Nemzetiségi Kulturális Estek – Szeged 2001 című rendezvénysorozat keretében május 14-én, hétfőn, este 6 órakor román zenei estet tartanak a konzervatórium kistermében. Válogatás hangzik el a román zeneirodalom jelentős alkotásai közül. Közreműködik: Kosztándi István (hegedű) és Kolozsvárról Marius Popescu (zongora).

IDŐSEKNEK A HIGIÉNIÁRÓL. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szegedi csoportja által időseknek és gondozóiknak szervezett, „Kézenfogva az egészségért” című karitatív sorozat következő előadására május 15-én kerül sor. Kedden 16 órakor a Csanádi utca 9-ben az időskori higiéniaóról tart előadást és beszélgetést Lővész Béláné, az I. sz. kórház krónikus belseztályának geriatríai főnövére.